

COLECȚIA
Omiletică
Predici

Sfântul Cuvios Mărturisitor
Sofian
de la Mănăstirea Antim

Predici și Cuvântări

Colecția
Omiletică. Predici
Volumul 2

BASILICA
BUCUREȘTI
2025

Consilier patriarhal:
Preot Sorin-Vasile TANCĂU

Redactor coordonator:
Alin LUPU

Redactori:
Diacon Gabriel CHELARU
Daniel-Ionuț GHIȚULESCU

Corectori:
Carla Janette IONESCU
Nicolae NĂSTĂSACHE
Andrei ȚIPA
Ștefan VORONCA

Concept grafic colecție:
Diacon Andrei HLANDAN
Andreea-Cătălina FLOREA

Tehnoredactare:
Laura-Raluca CRISTEA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SOFIAN BOGHIU, IEROMONAH

Sfântul Cuvios Mărturisitor Sofian de la Mănăstirea Antim :

predici și cuvântări. - București : Basilica, 2025

ISBN 978-606-29-0587-3

2

© Editura *BASILICA* – 2025
ISBN 978-606-29-0587-3

editurabasilica.ro
editura@patriarhia.ro

100 de predici și cuvântări ziditoare de suflete la Centenarul Patriarhiei Române

Între noii sfinți canonizați în anul 2025 de Patriarhia Română se numără și Sfântul Cuvios Mărturisitor Sofian Boghiu, starețul Mănăstirii Antim din București. Personalitate remarcabilă a vieții eclesiale românești din secolul al XX-lea, pictor bisericesc de vocație, mărturisitor în temnițele comuniste și duhovnic îndrăgit de credincioși, Părintele Sofian Boghiu a fost o făclie luminoasă pentru capitală și pentru neamul românesc, într-un veac marcat de multe încercări.

Născut în anul 1912 în nordul Basarabiei, Cuviosul și-a închinat viața lui Dumnezeu din fragedă vârstă, viețuind în mănăstirile Rughi și Dobrușa, precum și la Centrul Eparhial din Bălți. A absolvit ca șef de promoție Seminarul monahal de la Mănăstirea Cernica, după care, odată cu invazia sovietică din 1940, s-a retras împreună cu mai mulți părinți basarabeni la Mănăstirea Căldărușani, apoi la Mănăstirea Antim din București. În capitală a absolvit Facultatea de Teologie, Academia de Arte Frumoase, precum și Școala Superioară de Pictură Bisericească, fiind deosebit de implicat în domeniul artei sacre.

La Mănăstirea Antim, pe lângă implicarea sa în lucrările de restaurare, a luat parte alături de alte personalități la întâlnirile mișcării isihaste *Rugul Aprins*, perioadă în care l-a cunoscut pe părintele său duhovnicesc, cucernicul preot Ioan Kulâghin, refugiat rus lucrător al rugăciunii inimii după tradiția paisiană de la Mănăstirea Optina. Profesor de pictură și spiritual pentru o perioadă la Seminarul de la Mănăstirea Neamț, Cuviosul Sofian a fost numit stareț la Antim în anul 1950 și apoi stareț la Mănăstirea Plumbuita în anul 1954. Între timp, a lucrat la șantierele de pictură bisericească de la mănăstirile Antim, Saon și Negru Vodă, precum și la biserica din Pipirig-Neamț. Pentru lucrarea sa din cadrul mișcării *Rugul Aprins*, a fost arestat împreună cu ceilalți membri în anul 1958 și a mărturisit credința ortodoxă în închisorile din București, Jilava, Aiud și Balta Brăilei.

A fost eliberat în anul 1964 și, după o perioadă de viețuire la Plumbuita și de activitate la Atelierele Patriarhiei, precum și pe unele șantiere de restaurare, a fost din nou numit stareț al Mănăstirii Antim, spre sfârșitul anului 1967. Până la evenimentele din 1989, dar și ulterior, a contribuit cu multă osteneală la dănuirea vieții duhovnicești din Mănăstirea Antim, aceasta devenind cea mai frecventată biserică din București, în special datorită lucrării sale pastorale. Între timp, a lucrat ca ostenitor al Comisiei de Pictură Bisericească, mergând în toată țara pentru restaurări, proiecte, devize și recepții și pictând el însuși bisericile mănăstirilor Radu Vodă și Dealu, bisericile parohiale Slatina-Suceava, Bumbăcari și Tudor Vladimirescu din București, precum și trei biserici în Liban și Siria.

După anul 1990 s-a dedicat cu totul pastorației credincioșilor. În vremea sfinției sale s-au săvârșit la Antim nenumărate convertiri la Ortodoxie. Pe lângă lucrarea jertfelnică din scaunul spovedaniei, Cuviosul a slujit și a predicat cu timp și fără timp. Omiliile sale, rostite ori de câte ori avea ocazia, însă cu precădere în duminici și sărbători, precum și în ajunul praznicelor și în serile de vineri și de duminică, au ajutat foarte mult la catehizarea credincioșilor, într-un autentic mod duhovnicesc. Cuvântările sale erau rostite într-un stil simplu, cald și adeseori spontan, fiind bine documentate din punct de vedere teologic și istoric. Raportarea sa sinceră și realistă la trăirea duhovnicească, precum și la

realitățile vieții contemporane, a oferit valoare omiliilor, care erau ușor de asimilat pentru ascultători, mișcându-le inimile spre cercetare lăuntrică și spre pocăință.

Editura Basilica a Patriarhiei Române a primit sprijin cu ocazia Centenarului Patriarhiei Române de la Editura Bizantină, care a oferit un număr de 43 de predici¹, iar de la Editura Doxologia un număr de 4 predici². Noutatea editorială o reprezintă transcrierea a două predici după manuscrisele Sfântului Sofian Boghiu și transliterarea unor predici înregistrate audio de ucenicii de odinioară, acestea fiind în număr de 11. Astfel lucrarea inițială *Buchet de cuvântări*³, care cuprindea un număr de 40 de predici, a fost completată și îmbogățită în actuala ediție de *Predici și cuvântări*, integrată în colecția *Omiletică. Predici*. Prin rânduiala Sfântului Sofian – nu prin strădania ostenitorilor acestui volum – actuala lucrare cuprinde un număr de 100 de predici și cuvântări la Centenarul Patriarhiei Române. Ne exprimăm recunoștința pentru acest important sprijin editorial primit și nădăjduim ca efortul comun al ostenitorilor Editurii Basilica să fie de folos pentru pregătirea cuvintelor slujitorilor sfintelor altare, spre bucuria credincioșilor care se hrănesc din cuvintele duhovnicești ale Sfinților Părinți ai Bisericii noastre.

Slujind Biserica până la adânci bătrâneți, ajutând la menținerea unității și a ascultării eclesiale, precum și la formarea multor clerici, monahi și credincioși, Cuviosul a trecut la Domnul, încununat de roadele credinței, în anul 2002, de sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci. Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a rânduit ca proclamarea canonizării sale să aibă loc pe 16 septembrie 2025 la Mănăstirea Antim din București, iar pomenirea sa an de an în aceeași zi.

Editura BASILICA

¹ *Părintele Sofian*, în coll. *Duhovnici români contemporani*, Ed. Bizantină, București, 2012.

² PĂRINTELE SOFIAN, *Smerenia și Dragostea, însemnele trăirii ortodoxe*, Ed. Doxologia, Iași, 2022.

³ Arhim. Sofian BOGHIU, *Buchet de cuvântări. Predici și meditații*, Ed. Basilica, București, 2017.

Predici din Perioada Penticostarului

PREDICĂ ÎN DUMINICA ÎNVIERII

Hristos a înviat! Adevărat a înviat!

Îmi place și vestea, și confirmarea ei. Amândouă sunt adevărate.

Frați creștini, care ați urmat la sfintele slujbe de-a lungul postului și săptămâna acesta Pătimirile Domnului.

Trebuie să nu uităm cea mai tristă zi din viața pomenirii a fost răstignirea Mântuitorului. Cea mai luminoasă zi și plină de bucurii adânci a fost și este Învierea Lui.

Îl vedem pe Iisus Hristos predicând raiul Palestinei și făcând numai bine, binecuvântând copiii, hrănind mulțimile, ridicând bolnavii, scoțând demonii din oameni, binecuvântând mulțimile, potolind furtunile pe mare. Toate spre binele omenirii. Localnicilor, contemporanilor săi, nu a făcut decât bine acest Iisus din Nazaret, Iisus Mântuitorul.

A fost omul ideal, Fiul Omului, Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu adevărat. Pe acest mare și unic binefăcător al omenii, lumea L-a răsplătit cu acele cuvinte groaznice: „Răstignește-L, răstignește-L”. L-au batjocorit, L-au scuipat, I-au dat palme, L-au lovit cu pumnii, l-au bătut cu biciul, i-au pus cunună de spini pe cap, capul Său era plin de înțepăturile acelor cuie lungi și ascuțite, așa crescuseră ele în aceste țărini ale Țării Sfinte, [ca niște] cuie subțiri și tari care pătrundeau până în adânc, încât fața Lui frumoasă, chipul Lui Dumnezeiesc devenise plin de găuri adânci și plin de sânge. Trupul Lui plin de rană, mai mult decât atât, urcat pe Crucea, Crucea zgâlțâită când se așeza în groapa de piatră în care a fost

înfiptă. Cât s-au mărit rănila de la mâini și de la picioare în acest cutremur dureros al Crucii care se fixa în piatra Golgotei!

Acest Iisus de pe Cruce se roagă zicând: „Părintele Meu, iartă-i că nu știu ce fac”. Deși știau, erau conștienți, o conștientă parte activă, parte ageră. Erau conștienți. Voiau anume cu sadism să facă acest rău, această răzbunare. Cui? Unicului binefăcător al lumii, Iisus Hristos. Iisus Hristos se roagă de pe Cruce să îi ierte. Și fără îndoială Dumnezeu i-a iertat, și Iisus de asemenea i-a iertat pe acești criminali, setoși de sânge nevinovat.

Dar vă întreb: ce au făcut rănila? S-au produs răni în trupul lui sfânt și preacurat. Rănila au fost închise în giulgiu, după aceea închise în mormânt, și pe urmă s-au vindecat. Însă în ziua întâi, de Paști, Iisus Hristos apare înviat, plin de lumină și plin de voie bună, cum spune românul, de optimismul acesta al învierii, și îi povestesc cei doi, Luca și Cleopa, durerea lor: Iată, Iisus, care trebuia să fie regele lor și nădejdea lor, a murit. Și căpeteniile l-au răstignit pe Cruce și l-au umplut de răni. Și Iisus întreabă „Care?”, ca și cum a uitat toată această durere sângeroasă de pe Cruce, și durere din sufletul Lui bun și sfânt. „Care durere? Care rană?”

Un mare predicator al lumii spune că Iisus a iertat toată această durere care l-au produs-o oamenii. Și cred că a uitat. O uitare voită, o uitare dumnezeiască. De obicei, asemenea dureri, asemenea răni, nu se uită. Iisus Hristos își continuă viața lui după înviere. Este viu, este prezent, și prezent în toate durerile resimțite pentru El de toată natura. Îi mângâie, îi încurajează, face vizite în închisori, acest Iisus din Nazaret, cu creștinismul plin de suferință, toată lumea aceasta de la brațele Romei, și până la ultimii sadici s-au răzbunat pe creștinii care au urmat Învierii Sale, creștinii care îmbrățișau și ei viața lui Hristos.

Acești creștini care au suferit atât de mult. Au iertat și ei pe prizonierii lor? Cred că i-au iertat. După modelul Stăpânului, Mântuitorului Hristos. Și mă întreb: noi, că suntem aici de față, purtăm și noi niște răni, nu atât sângeroase, văzute, niște răni în sufletele noastre, rănila făcute de jignirile adânci aduse de confrății noștri.

Putem ierta și noi oare greșalele? Putem ierta și noi aceste îndrăzneli, aceste obrăznicii, aceste cruzimi cu care vrăjmașii ne însulițează,

ne robesc de moarte deseori. Iisus moarte pe Cruce. Noi nu murim de tot. Se întâmplă niște batjocuri, niște îndrăzneți prea mari celor dimprejurul nostru. Însă toate acestea sunt ca niște adevărate răni în viața noastră lăuntrică și suntem datori, după modelul Stăpânului, să iertăm.

Să nu lăsăm această dragoste creștină, pe care ne învață Iisus Hristos, și porunca autentică, precisă, în preajma acestor evenimente sângeroase din săptămâna Pătimirilor, Iisus ne spune mesajul Său dumnezeiesc: „să vă iubiți unul pe altul precum și Eu v-am iubit pe voi”.

Acesta este balsamul pe care îl putem primi și aplica pe rănilor cele făcute de vrăjmașii noștri. Iisus Hristos și creștinismul întreg are o poruncă care diferențiază, care scoate în lume creștinismul, ca unii care vin din lumi care predică iubirea vrăjmașilor. Iisus îi iartă pe cruce și îi iartă deplin. Sfinții chinuți îi iartă și ei deplin pe chinuitorii lor. Dumnezeu aduce și dreptatea Sa peste aceste răni.

De pildă: rănilor pe care le are Mântuitorul Hristos s-au închis. El i-a iertat. Dar poporul acesta care își ceruse singur pedeapsa a fost pedepsit cumplit. În anul 70, știți foarte bine, Ierusalimul și templul, populația, a fost trecută prin sânge și foc. În jurul Ierusalimului erau mulțime de cruci cu răstigniți pe ele. Morți de sulite, morți de pumnale, morți de fiare, morți în toate chipurile răutății omenești.

Toți acești morți erau niște răsplăți pentru răutatea oamenilor adusă Celui nevinovat, Fiului Omului Iisus Hristos. Vreau să spun că Dumnezeu este și bun, cum știm foarte bine, dar este și drept, și foarte drept. Nu încurajează răul în lume. De aceea sunt atâtea instituții de dreptate, tribunale pentru toată lumea, care se cuvine să facă dreptăți cu adevărat. Că nu o fac, vor plăti aceasta.

Vin la noi cu pomelnice mari oameni nevinovați, pentru dreptate, se judecă în tribunale, își are dreptate. Tribunalul îi scoate buni de plată. Și pierd procesul. Asta mai târziu, la ultima judecată, va plăti fiecare după cum a fost dreptatea.

Așa încât frați creștini, aceasta este învățătura Mântuitorului Iisus Hristos. El i-a iertat. Urmașii lui, pătrunși de El, i-au iertat. Suntem datori să iertăm cu toții, ca să primim această poruncă a dragostei, „să ne iubim unii pe alții”.

Să iubim pe dușmanii noștri. Și trebuie să-i iubim, că altfel ar fi o nenorocire pe acest pământ, mai mult decât este în prezent, încăierări și răzburări. Această dragoste dumnezeiască, această poruncă salvează acest măcel universal, care însă este dreptate Dumnezeiască care apare în viața lumii și în viața oamenilor. Totuși suntem datori să iertăm din toată inima.

Mântuitorul spune și acest cuvânt: „Dacă nu veți ierta pe vrăjmașii voștri din toată inima, nici Tatăl ceresc nu va ierta vouă păcatele voastre”. De aceea suntem datori să iertăm. Această ținere de minte a răului este un păcat foarte grav. Să ne păzim de el. Vom fi judecați la una dintre primele vămi ale văzduhului și vom cădea dacă ținem minte răul.

Așa încât Sfânta Înviere transmite bucurie, atâta mângâiere, răsplătă pentru Iisus cel răstignit și plin de sânge. Bucuria aceasta a învierii și a întoarcerii lumii către El încă de atunci să rămână ca o icoană la care să privim de-a lungul vieții noastre. El este modelul, el iartă, el ne îndeamnă să iertăm și noi, ca să fim și noi iertați. Amin!

Cuprins

100 de predici și cuvântări ziditoare de suflete la Centenarul Patriarhiei Române	5
--	---

PREDICI DIN PERIOADA PENTICOSTARULUI

Predică în Duminica Învierii	11
Predică în Duminica Învierii (II)	15
Predică în Duminica Învierii - fragment.	22
Predică în Vinerea din Săptămâna Luminată (Izvorul Tămăduirii) (I)	26
Predică în Vinerea din Săptămâna Luminată (Izvorul Tămăduirii) (II).	30
Predică în Duminica a 2-a după Paști (a Sfântului Apostol Toma) (I).	34
Predică în Duminica a 2-a după Paști (a Sfântului Apostol Toma) (II)	39
Predică în Duminica a 2-a după Paști (a Sfântului Apostol Toma) - fragmente	44
Predică în Duminica a 3-a după Paști (a Mironosițelor).	52
Predică în Duminica a 3-a după Paști (a Mironosițelor) - fragment	63

Predică la Înălțarea Domnului - fragment . . .	66
Predică în Duminica Pogorârii Sfântului Duh (Cincizecimea sau Rusalii).	72
Predică în Duminica întâi după Rusalii (a Tuturor Sfinților) (I).	78
Predică în Duminica întâi după Rusalii (a Tuturor Sfinților) (II)	82
Predică în Duminica întâi după Rusalii (a Tuturor Sfinților) (III)	86
Predică în Duminica întâi după Rusalii (a Tuturor Sfinților) (IV)	90

PREDICI DIN PERIOADA OCTOIHULUI

Predică în Duminica a 11-a după Rusalii (Pilda datornicului nemilostiv) (I)	95
Predică în Duminica a 11-a după Rusalii (Pilda datornicului nemilostiv) (II).	101
Predică în Duminica a 17-a după Rusalii (a Femeii cananeence)	108
Predică în Duminica a 20-a după Rusalii (Învierea fiului văduvei din Nain).	112
Predică în Duminica a 22-a după Rusalii (Pilda Bogatului nemilostiv și a săracul Lazăr) (I)	117
Predică în Duminica a 22-a după Rusalii (Pilda Bogatului nemilostiv și a săracul Lazăr) (II)	125
Predică în Duminica a 25-a după Rusalii (Pilda samarineanului milostiv)	131
Predică în Duminica a 27-a după Rusalii (Tămăduirea femeii gârbove)	137
Predică în Duminica a 29-a după Rusalii (Vindecarea celor zece leproși).	142

Predică în Duminica a 30-a după Rusalii (Dregătorul bogat)	148
Predică în Duminica a 31-a După Rusalii (Vindecarea orbului din Ierihon)	154
Predică în Duminica a 32-a după Rusalii (a lui Zaheu)	160

PREDICI DIN PERIOADA TRIODULUI

Predică în Duminica Vameșului și a Fariseului	167
Predică în Duminica Fiului Risipitor	172
Predică în Duminica Înfricoșătoarei Judecăți (a Lăsatului sec de carne) (I)	178
Predică în Duminica Înfricoșătoarei Judecăți (a Lăsatului sec de carne) (II)	186
Predică în Duminica izgonirii lui Adam din Rai (a Lăsatului sec de brânză)	194
Predică în a doua zi din Sfântul și Marele Post, la Canonul cel Mare	205
Predică în Vinerea din prima săptămână a Sfântului și Marelui Post	212
Gânduri în Duminica întâi din Sfântul și Marele Post (a Ortodoxiei)	221
Predică în Duminica a doua din Sfântul și Marele Post (a Sfântului Grigorie Palama)	225
Predică în săptămâna a treia din Sfântul și Marele Post	237
Predică în Duminica a treia din Sfântul și Marele Post (a Sfintei Cruci) (I)	242
Predică în Duminica a treia din Sfântul și Marele Post (a Sfintei Cruci) (II)	246

Cuprins

Predică în Duminica a patra din Sfântul și Marele Post (a Sfântului Ioan Scărarul) . . .	251
Predică în Duminica a patra din Sfântul și Marele Post (a Sfântului Ioan Scărarul) - fragment	260
Predică la Denia Acatistului Bunei Vestiri . .	267
Predică în Duminica a cincea din Sfântul și Marele Post (a Sfintei Maria Egipteanca).	273
Cuvântare la Sâmbăta lui Lazăr	281
Predică la Intrarea Domnului în Ierusalim . . .	286
Predică la Denia din Sfânta și Marea Miercuri (I).	302
Predică la Denia din Sfânta și Marea Miercuri (II)	308

PREDICI ÎN DUMINICI SPECIALE

Predică în Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci.	321
Predică în Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci.	326
Predică în Duminica dinaintea Nașterii Domnului.	337
Predică în Duminica după Botezul Domnului.	342

PREDICI LA PRAZNICE, SĂRBĂTORI ȘI SFINȚI

Predică la Praznicul Nașterii Maicii Domnului	349
Predică la Pomenirea Sfântului Ierarh Antim Ivireanul (1982) . . .	354

Predică la Praznicul Acoperământului Maicii Domnului	364
Predică la Pomenirea Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan (I)	367
Predică la Pomenirea Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan (II)	374
Predică la Pomenirea Sfintei Cuvioase Parascheva (I)	390
Predică la Pomenirea Sfintei Cuvioase Parascheva (II)	398
Predică la Pomenirea Sfântului Apostol și Evanghelist Luca (I)	407
Predică la Pomenirea Sfântului Apostol și Evanghelist Luca (II)	415
Predică la Pomenirea Sfântului Dimitrie Basarabov (I)	424
Predică la Pomenirea Sfântului Dimitrie Basarabov (II)	428
Predică la Soborul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil (I)	438
Predică la Soborul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil (II)	444
Predică la Pomenirea Sfântului Apostol și Evanghelist Matei	448
Predică la Pomenirea Sfântului Mucenic Dasius (Dasie)	456
Predică la Praznicul Intrării în biserică a Maicii Domnului - fragmente.	462
Predică la Pomenirea Sfântului Ierarh Nicolae	470
Predică la Pomenirea Sfântului Ierarh Nicolae și a Sfintei Mucenițe Filofteia	475

Predică la Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Elefterie	484
Predică la Pomenirea Sfântului Ignatie Teoforul.	492
Predică la Praznicul Nașterii Domnului	500
Predică la Pomenirea Sfântului Apostol, întâiul Mucenic și Arhidiacon Ștefan	504
Predică în Ajunul Botezului Domnului	512
Predică la Pomenirea Soborului Sfântului Proroc Ioan Botezătorul.	517
Predică la Pomenirea Sfântului Teodosie cel Mare, începătorul vieții de obște.	527
Predică la Pomenirea Sfântului Antonie cel Mare	535
Predică la Pomenirea Sfântului Grigorie Teologul	544
Predică la Pomenirea Aducerii moaștelor Sfântului Ioan Gură de Aur -fragment	553
Predică la Pomenirea Sfinților Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul, Ioan Gură de Aur.	565
Predică la Pomenirea Sfinților Patruzeci de Mucenici	575
Predică la Praznicul Bunei Vestiri.	579
Predică la Pomenirea Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință.	585
Predică la sărbătoarea Cinstirii Icoanei Maicii Domnului - <i>Prodromița</i>	591
Predică la Praznicul Schimbării la Față a Domnului (I).	599
Predică la Praznicul Schimbării la Față a Domnului (II)	605

Predică la Tăierea capului
Sfântului Proroc Ioan Botezătorul. 609

CUVÂNTĂRI TEMATICE

Despre Providența divină 619
Cuvântare la Pilda neghinelor. 628
Despre rugăciune (I). 634
Despre rugăciune (II) 638
Despre îndrumătorul duhovnicesc
și ucenicul său la Părinții bisericești 646
Sfaturi către cei care se spovedesc 652
Despre Sfântul Chip al Mântuitorului
- fragment 668
Despre isihasm 678
Despre post 684
Cuvântare la pomenirea morților 692
Despre iubirea de vrăjmași. 698
Despre înnoirea sufletului 703

